

نیازسنجی آموزش روستایی / عشایری

فهرست

الف) نیازسنجی آموزش روستایی و کانون عشایری

مقدمه

- اسناد بالا دستی..... ۲
- اهداف نیاز سنجی..... ۳
- روش اجرا..... ۴
- ب)فلوچارت اجرایی نیاز سنجی آموزش روستایی و کانون عشایری..... ۷

بخش دوم

فرم های نیازسنجی آموزشی و مهارت آموزی روستایی و عشایری

- فرم شماره ۱. مشخصات کلی روستا/کانون عشایری..... ۱۰
- فرم شماره ۲. ساختار جمعیتی..... ۱۰
- فرم شماره ۳. شاخصهای کلیدی روستا/ کانون عشایری..... ۱۱
- فرم شماره ۴. وضعیت محصولات و تولیدات عمده در روستا/کانون عشایری..... ۱۲
- فرم شماره ۵. وضعیت مشاغل موجود در روستا/ کانون عشایری..... ۱۳
- فرم شماره ۶. ظرفیت ایجاد یا توسعه فعالیتهای تولیدی - خدماتی جدید با توجه به مزیت‌های اقتصادی و طبیعی روستا/کانون عشایری..... ۱۴
- فرم شماره ۷:جدول شناسایی مشاغل و حرفه های مورد نیاز روستا / کانون عشایری..... ۱۵
- فرم شماره ۸- جمعبندی مشاغل و حرفه های مورد نیاز دهستان ۱۶
- فرم شماره ۹. فهرست پروژه ها و برنامه های اشتغال زای دارای موافقت نامه شهرستان..... ۱۷
- فرم شماره ۱۰. خلاصه وضعیت پروژه ها و برنامه های اشتغال زای دارای موافقت نامه شهرستان..... ۱۸
- فرم شماره ۱۱. اولویت بندی مشاغل و مهارتهای مورد نیاز وساماندهی در قالب گروه های آموزشی/شغلی..... ۱۹
- فرم شماره ۱۲. خلاصه نتایج نیازسنجی روستاهای / کانون عشایری هدف شهرستان..... ۲۰

الف) تعاریف.....	۲۲
ب) جدول گروه های آموزشی/شغلی.....	۲۴
ج) فهرست اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی.....	۲۷

بخش اول

الف) نیازسنجی آموزش روستایی و کانون عشایری

مقدمه

امروزه توسعه آموزش روستایی یکی از شاخص‌های موفقیت کشورها محسوب می‌گردد که لازمه آن آموزش مناسب نیروی انسانی ماهر و کارآمد است. در این میان نقش آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به عنوان سازمان ارائه دهنده خدمات آموزشی در حرفه‌های مختلف، غیر قابل انکار است. اما پیش از آموزش حرفه‌های مختلف، تعیین نیاز جامعه ضروری می‌باشد. نیازسنجی آموزشی فرایندی در جهت تعیین نیازهای آموزشی و اولویت بندی این نیازها به منظور دستیابی برنامه ریزان و مجریان برنامه‌های آموزشی به درکی روشن در کلیه مراحل برنامه‌ریزی است.

نیازسنجی، برنامه ریزی و تدوین راهکارهای اساسی به منظور افزایش اشتغال در مناطق روستایی و عشایری کمتر توسعه یافته، از مهمترین موضوعاتی است که باید مورد بررسی قرار گیرد تا اشتغال، تولیدافزایش در آمد خانوار و دستیابی به توسعه مهارت نیروی انسانی مهیا شود. از این رو قبل از هر گونه اقدامی؛ شناسایی و بررسی مشاغل روستایی موجود، در اولویت کاری قرار می‌گیرد؛ زیرا چه بسا تغییر و تحول نظام موجود و ارائه آموزش‌های مهارتی و کاربردی به افزایش میزان مشاغل مناطق روستایی، یا ارتقاء کیفیت این مشاغل بیانجامد.

اسناد بالا دستی

در سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی، آمایش سرزمین و رفع محرومیت‌ها بویژه در مناطق روستایی کشور به عنوان رسالت آمایشی سرزمین مطرح می‌شود؛ همچنین در بند «و» مواد ۲۱ و ۱۹۴ قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نیز بر توسعه آموزش‌های مهارتی روستائیان و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مستمر ایشان، تأکید شده است.

در بند ب ماده ۸ آیین نامه اجرایی ماده ۱۹۴ قانون برنامه پنجم توسعه، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور موظف به نیازسنجی جوامع روستایی و عشایری با استفاده از نظرات کارگروه‌های اشتغال استانی و تهیه تقویم آموزش فنی و حرفه‌ای برای متقاضیان شغل و یا ارتقای شغل به ویژه کارآفرینی در بخش‌های کشاورزی، صنعت، صنایع دستی و گردشگری با اولویت استفاده از خدمات نوین و مشارکت در فعالیت‌های صنعتی و بهبود کیفیت تولیدات از محل اعتبارات خود و یا دستگاه‌های

اجرایی ذیربط در مناطق روستایی و عشایری شده است. همچنین در تبصره ۲ همین بند، دستگاههای مجری آموزش در مناطق روستایی، به رعایت استانداردهای آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور ملزم گردیده اند.

در این راستا، سند راهبردی مهارت و فناوری سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور برنامه نیازسنجی آموزش‌های روستایی را با کد ۴۱۴۰۳ و با هدف توسعه آموزش‌های مهارتی، در دستور کار قرار داده و با همکاری دستگاهها/نهادهای اجرایی همکار نیازسنجی و کمیته تخصصی نیازسنجی، اقدام به تهیه الگوی نیازسنجی آموزش‌های روستایی و اجرای آن در ۳۱ استان کشور نموده است.

با عنایت به اینکه توجه به توسعه پایدار ضرورتی انکار ناپذیر در توسعه روستایی/کانون عشایری می‌باشد؛ لازم است دستگاهها/نهادهای اجرایی همکار در نیازسنجی، موضوع را مورد توجه قرار دهند. اصلی‌ترین شاخص‌های توسعه پایدار که در امر نیازسنجی مورد توجه می‌باشند شامل موارد ذیل است:

- جمعیت و مهاجرت (شامل مولفه‌های تراکم، منابع انسانی و ساختار)
- ساختار و عملکرد اقتصادی (شامل مولفه‌های اشتغال، بهره‌وری و سرمایه‌گذاری)
- بهزیستی و عدالت اجتماعی (شامل مولفه‌های درآمد، مسکن، امنیت، تغذیه و کیفیت زندگی)
- محیط و پایداری (شامل مولفه‌های تنوع گونه‌ها و زیست‌گاهها)

اهداف نیازسنجی

- تعیین برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت در امر آموزش روستایی بر اساس نیازسنجی
- توانمندسازی برای ارایه و استفاده از خدمات نوین و بهبود تولیدات روستایی
- تعیین نیازهای آموزشی روستاییان کشور
- ارتقای سطح درآمد و زندگی روستائیان
- افزایش اثر بخشی دوره‌های آموزشی
- رفع محرومیت مناطق روستایی
- تبیین برنامه نیازسنجی مستمر

روش اجرا

نیازسنجی، برنامه ریزی و تدوین راهکارهای اساسی به منظور افزایش اشتغال در مناطق روستایی و عشایری کمتر توسعه یافته، اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو قبل از هر گونه اقدامی، شناسایی و بررسی مشاغل روستایی موجود، در اولویت کاری قرار می‌گیرد زیرا چه بسا که با تغییر و تحول نظام موجود و ارائه آموزش‌های مهارتی و کاربردی بتوان میزان مشاغل را در مناطق روستایی افزایش، یا کیفیت مشاغل را ارتقاء بخشید.

برای اجرای نیازسنجی آموزش روستایی از تکنیک دلفی با تغییرات جزئی استفاده می‌شود؛ به طور خلاصه دلفی تکنیکی است که در آن نظرات، قضاوتها و نگرش‌های افراد در مورد نیازها، اهداف و مقاصد یک سازمان یا مشاغل موجود در آن مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس سعی می‌شود به نقطه توافق معینی دست یافته شود. آنچه که عمدتاً مورد توافق قرار می‌گیرد، نیازها را تشکیل می‌دهد.

در این راستا، مجموعه‌ای از سؤالات به صورت تدریجی و مرحله به مرحله به افراد ارائه گردید، این سؤالات به مجموعه‌ای از متخصصان که با همدیگر آشنا نیستند ارائه می‌شود. پاسخ هر سؤال که توسط متخصصان ارائه گردیده است، مورد تجزیه تحلیل گروه نیازسنجی قرار می‌گیرد. این کار در چند مرحله پیاپی صورت می‌گیرد تا اینکه سرانجام کارشناسان به توافق مورد نظر در مورد اهداف یا نیازها دست یابند.

با توجه به موارد فوق؛ و در راستای اجرای طرح نیازسنجی، دستورالعملی متناسب با اهداف، مشتمل بر ۱۲ کاربرد تهیه شده است. کاربرگ‌های ۷-۱ مربوط به شناسایی اطلاعات پایه ای و پتانسیل موجود در مناطق روستایی می‌باشد، کاربرگ ۸ مربوط به جمع بندی اطلاعات دهستان می‌باشد که توسط کارشناس آموزش روستایی مرکز تکمیل می‌گردد و کاربرگ‌های ۹ و ۱۰ مربوط به فهرست پروژه‌ها است که کاربرگ ۹ توسط هر یک از اعضای کمیته تخصصی نیازسنجی تکمیل و در کاربرگ ۱۰ توسط کارشناس آموزش روستایی جمع بندی می‌شود. کاربرگ ۱۱ مربوط به اولویت بندی مشاغل و مهارت‌های مورد نیاز و ساماندهی در قالب گروه‌های آموزشی/شغلی مورد نیاز دهستان می‌باشد که توسط اعضای کارگروه تخصصی اجرایی نیازسنجی تکمیل می‌گردد. کاربرگ شماره ۱۲ مربوط به خلاصه‌ی نتایج نیازسنجی روستاهای هدف نیازسنجی شهرستان می‌باشد که توسط کارشناس آموزش روستایی تهیه و توسط کارگروه اشتغال شهرستان و مدیر کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان تایید می‌گردد. ضمناً جدول گروه‌های شغلی جهت کمک به شناسایی حرفه‌های مورد نظر پیوست می‌باشد. کاربرگ‌های یاد شده با همکاری نمایندگان دستگاه‌های متولی در امور روستایی و عشایری کشور تهیه و در شورای اشتغال

شهرستان و استان بررسی شده و پس از تایید به منظور تهیه تقویم آموزش روستایی در اختیار سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای قرار می‌گیرد.

به منظور تحقق نیازسنجی جامع و دقیق از نیازهای آموزشی روستاییان یک شهرستان لازم است از هر دهستان حداقل سه روستا برگزیده شده و در فرایند نیازسنجی مشارکت نمایند. اصلی ترین شاخص‌ها در انتخاب روستاها شامل موارد زیر می‌باشد:

۱- روستاهای انتخاب شده باید بتواند تمام تفاوت‌های زیستی، اقلیمی، فرهنگی و اجتماعی موجود در دهستان را شامل باشد.

۲- روستاهای انتخاب شده باید از بین روستاهای نسبتاً بزرگتر و پرجمعیت دهستان بوده و حداقل جمعیت بیش از ۲۰ خانوار باشد.

لازم به ذکر است که کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی متشکل از نمایندگان کلیه دستگاه یا نهاد اجرایی مرتبط با امور روستایی و عشایری در شهرستان می‌باشد. که به منظور انجام فرایندهای نیازسنجی با همکاری فرماندار محترم شهرستان تشکیل می‌شود. این کمیته شامل افراد زیر می‌باشد:

- بخشداران بخش‌های مختلف شهرستان
- نماینده دهیاران هریک از دهستان‌های نیازسنجی شده
- رئیس مرکز آموزش فنی و حرفه ای شهرستان
- نمایندگان کلیه دستگاههای اجرایی و ادارات شهرستان (مطابق لیست پیوست)
- روسای اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی شهرستان

مهمترین نقش را در اجرای نیازسنجی آموزش روستایی و عشایری را رئیس مرکز معین شهرستان و کارشناس آموزش روستایی شهرستان ایفا می‌نمایند. برخی از مهمترین وظایف رییس مرکز معین به شرح زیر می‌باشد:

- انجام هماهنگی‌های لازم با فرمانداری
- دعوت از دهیاران و اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی برای شرکت در جلسات
- ارسال و جمع آوری فرم‌های نیازسنجی تکمیل شده توسط دهیاران و اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی
- برگزاری نشست‌های نیازسنجی آموزش روستایی شهرستان
- همکاری در اداره جلسات کارگروه نیازسنجی
- ارائه گزارشات مربوطه به فرمانداری و پی گیری نتایج نیازسنجی جهت تصویب در کارگروه اشتغال شهرستان
- بایگانی مستندات نیازسنجی روستاهای شهرستان

همچنین وظایف اصلی کارشناس آموزش روستایی شهرستان (مسئول نیازسنجی) به قرار زیر است:

- انجام هماهنگی‌های لازم با مرکز آموزشی شهرستان جهت اجرای نیازسنجی
- خلاصه کردن اطلاعات روستاها و تکمیل فرم‌های مربوط به دهستان
- بازدید از روستاهای هدف نیازسنجی
- اداره جلسات کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی و تکمیل فرم‌های مربوطه
- تکمیل فرم خلاصه نیازسنجی شهرستان و ارایه به رییس مرکز جهت تصویب در کارگروه اشتغال شهرستان
- بایگانی مستندات مربوط به اداره کل (فرم اولویت مشاغل و گزارش شهرستان و گزارش استان)

تحقق نیازسنجی مستمر، منجر به تهیه تقویم آموزشی متناسب با وضعیت آمایش منطقه و در راستای توسعه پایدار روستایی می‌گردد. آموزش بر اساس این تقویم می‌تواند در افزایش اثر بخشی دوره‌های آموزشی، ایجاد مشاغل پایدار و جدید، بروز رسانی اطلاعات شاغلین روستایی، توانمند سازی برای ارایه و استفاده از خدمات نوین، بهبود تولیدات روستایی، تهیه برنامه‌های جامع توسعه روستاها، ارتقای سطح درآمد و زندگی روستائیان، توسعه عدالت اجتماعی و رفع محرومیت از مناطق روستایی موثر باشد.

ب) فلوجارت اجرای نیازسنجی آموزش روستایی و کانون عشائری

ارسال دستورالعمل و فرم‌های نیازسنجی به مناطق (ادارات کل استان)

ارسال دستورالعمل فرم‌های نیازسنجی به مراکز آموزش فنی و حرفه ای توسط ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استان‌ها

ارسال فرم‌های مرتبط به دهیاران و اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی توسط مرکز معین آموزش فنی و حرفه ای شهرستان

تکمیل فرم‌های ۱-۷ توسط دهیاران و تکمیل فرم شماره ۹ توسط اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی

خلاصه سازی اطلاعات توسط کارشناس آموزش روستایی و تکمیل فرم‌های ۸ و ۱۰

تشکیل جلسه با اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی و تکمیل فرم شماره ۱۱

تکمیل فرم شماره ۱۲ (توسط کارشناس آموزش روستایی) و ارسال به کارگروه اشتغال شهرستان جهت بررسی و اعلام نظر (توسط رییس مرکز)

ارسال فرم شماره ۱۲، (تأیید شده توسط کارگروه اشتغال شهرستان) به اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان جهت تأیید مدیر کل آموزش فنی و حرفه ای استان

ارسال یک نسخه از نتایج نیازسنجی شهرستان به کارگروه اشتغال استان و یک نسخه به دفتر امور آموزش روستایی (توسط ادارات کل آموزش فنی و حرفه ای استان)

تهیه تقویم آموزش روستایی و عشایری توسط اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان

ارسال یک نسخه از تقویم آموزش روستایی استان به دفتر آموزش روستایی سازمان، استانداری استان و مراکز آموزشی و برنامه ریزی جهت اجرای دوره های آموزشی

بخش دوم

تاریخ تنظیم پرسشنامه

نیازسنجی آموزشی و مهارت آموزی روستایی و عشایری

فرم شماره ۱. مشخصات کلی روستا/کانون عشایری:

نام متغیر	پاسخ	نام متغیر	پاسخ
استان		نام روستا یا کانون عشایری	
شهرستان		کد روستا	
بخش		فاصله روستا تا مرکز دهستان(به کیلومتر)	
دهستان			

فرم شماره ۲. ساختار جمعیتی

نام متغیر	زن	مرد	کل
تعداد کل جمعیت روستا/کانون عشایری (ساکن و غیر ساکن)			
تعداد جمعیت ساکن در روستا/کانون عشایری			
تعداد جمعیت ۱۵ تا ۴۵ سال			
تعداد خانوار در روستا/کانون عشایری			
تعداد افراد باسواد در روستا/کانون عشایری			
تعداد بیکاران در روستا/کانون عشایری			

توضیح: زنان خانه دار - دانش آموزان - سربازها - و افراد بالاتر از ۵۵ سال و کمتر از ۱۵ سال بیکار محسوب نمی‌شوند.
فرم ۱ و ۲ توسط دهیار محترم روستا/رئیس کانون عشایری تکمیل می‌گردد.

تلفن تماس:

نام و نام خانوادگی دهیار و امضاء:

فرم شماره ۳. شاخصهای کلیدی روستا/ کانون عشایری:

الف - عمومی

عناوین سایر سازمانها و نهادهای دارای شعبه در روستا	مخابرات		گاز		برق		آب بهداشتی		خانه بهداشت		راه		
	ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد	ندارد	دارد	خاکی	شوسه	آسفالت

ب - آموزشی

سایر مراکز آموزشی موجود در روستا/ کانون عشایری				آموزش و پرورش									
نوع مرکز		عنوان مرکز	نهیض سوادآموزی	متوسطه دوم		متوسطه اول		دبستان		پیش دبستانی			
غیر دولتی (آزاد)	دولتی			ندارد	دارد	دخترانه	پسرانه	دخترانه	پسرانه	دخترانه	پسرانه	دخترانه	پسرانه

*این فرم توسط دهیار محترم روستا/رئیس کانون عشایری تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده و امضاء :

فرم شماره ۴. وضعیت محصولات و تولیدات عمده در روستا/کانون عشایری

تعداد نیروی شاغل در سطوح مختلف			نوع کسب و کار			نام محصول / کالا / خدمات عمده موجود در روستا یا کانون عشایری	نام گروه‌های شغلی
تکنسین و بالاتر	کارگر ماهر	کارگر ساده	تعاونی	خود اشتغالی	خانگی		
							کشاورزی (دامداری، باغبانی، زراعت، شیلات، پرورش انواع طیور، صنایع تبدیلی و بسته بندی کشاورزی و...)
							صنعت (عمران، برق، مکانیک خودرو و ماشین آلات کشاورزی، تاسیسات، معدن، صنایع چرم، چوب نساجی و...)
							خدمات (فن آوری اطلاعات، طراحی و دوخت، خدمات آموزشی، مالی و بازرگانی، مراقبت و زیبایی و...)
							فرهنگ و هنر و صنایع دستی (انواع صنایع دستی چرمی، فلزی، چوبی، سنگی، بافت، طلا و جواهرسازی-هنرهای نمایشی، تجسمی و...)

این فرم توسط دهیار محترم روستا/رئیس کانون عشایری تکمیل می‌گردد.

نام و نام خانوادگی تنظیم کننده و امضاء :

فرم شماره ۵. وضعیت مشاغل موجود در روستا / کانون عشایری

ردیف	عنوان مشاغل	وضعیت شغل در روستا	
		ردیف	تعداد
۱	باغبانی	۲۲	
۲	پرورش گیاهان آپارتمانی و گلدانی	۲۳	
۳	بسته بندی محصولات کشاورزی	۲۴	
۴	تولید نهال	۲۵	
۵	پرورش سبزی جات و صیفی جات	۲۶	لوله کشی آب سرد و گرم و نصاب وسایل بهداشتی
۶	بسته بندی مواد غذایی	۲۷	سفت کاری ساختمان
۷	زراعتکاری (جو، گندم و...)	۲۸	کاشی کار
۸	تولیدکننده ترشیجات و شوری جات	۲۹	گچ کار ساختمان
۹	پرورش گاو شیری و گوشتی	۳۰	تولید کننده بلوک سیمانی
۱۰	پرورش مرغ و طیور	۳۱	صنایع دستی
۱۱	پرورش زنبور عسل	۳۲	قالی بافی و گلیم بافی
۱۲	پرورش ماهی	۳۳	خیاطی
۱۳	صیادی	۳۴	خدمات کامپیوتری
۱۴	پرورش قارچ	۳۵	قصابی
۱۵	پرورش گوسفند و بز	۳۶	نانوایی
۱۶	خدمات کشاورزی	۳۷	آرایشگری
۱۷	تعمیرکار تراکتور و ماشین آلات کشاورزی	۳۸	کفاشی
۱۸	تعمیر لوازم خانگی برقی	۳۹	
۱۹	سروریس و نگهداری تراکتور	۴۰	
۲۰	سرویسکار خودرو	۴۱	
۲۱	تعمیرکار خودرو	۴۲	

*لطفا چنانچه در روستا شغل و یا مشاغلی موجود است که در این لیست لحاظ نشده به لیست اضافه شود.

*این فرم توسط دهیار محترم روستا/ رئیس کانون عشایری تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی دهیار/ رئیس کانون عشایری امضاء:

فرم شماره ۶ . ظرفیت ایجاد یا توسعه فعالیتهای تولیدی - خدماتی جدید با توجه به مزیت‌های اقتصادی و طبیعی روستا/کانون
 عشایری

پیش بینی نیروی انسانی جدید مورد نیاز			دلایل توجیهی (کد)	عنوان فعالیت قابل توسعه یا ایجاد
تعداد تکنسین و بالا تر	تعداد کارگر ماهر	تعداد کارگرساده		

* عنوان فعالیت (نوع کالا/ خدمات تولیدی / شغل) مورد نظر در ستون اول درج گردیده و ستون دوم با توجه به جدول دلایل توجیهی تکمیل می شود. (به عنوان مثال در صورتی که وجود نیروی کار به عنوان دلیل انتخاب یک فعالیت مورد نیاز باشد عدد ۱۱ در ستون مربوطه ثبت می شود).
 * این فرم توسط دهیار محترم روستا/رئیس کانون عشایری تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی امضاء:

دلایل توجیهی را براساس کدهای مربوط مطابق جدول راهنمای ذیل مشخص فرمایید.

کد	دلایل توجیهی	کد	دلایل توجیهی
۱۶	وجود منابع آب کافی	۱۰	دسترسی به تسهیلات مالی
۱۷	وجود جنگل - مراتع و منابع طبیعی	۱۱	وجود نیروی کار
۱۸	وجود زمین حاصلخیز زراعی	۱۲	دسترسی به مواد اولیه مناسب و فراوان
۱۹	نزدیکی به بازار مصرف خارجی و وجود پشتیبان	۱۳	خرید تضمینی محصول توسط دولت
۲۰	نزدیکی به بازار مصرف داخلی و وجود پشتیبان	۱۴	سهولت دسترسی به حمل و نقل
۲۱	دسترسی به مراکز تحقیقاتی و خدمات حمایتی آنها	۱۵	سابقه تاریخی و فرهنگی

فرم شماره ۷: جدول شناسایی مشاغل و حرفه‌های مورد نیاز روستا / کانون عشایری

استان:		شهرستان:		بخش:		دهستان:		روستا/ کانون عشایری:	
ردیف	عناوین مشاغل نیازمند آموزش (احصاء شده با توجه به فرم‌های ۱ الی ۶)		پیش بینی افراد نیازمند به آموزش مهارتی برای ایجاد شغل جدید		پیش بینی افراد نیازمند به آموزش برای ارتقاء مهارت				
	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	مرد	زن	

* فرم فوق فهرست مشاغل احصاء شده با توجه به فرم‌های ۱ الی ۶ می باشد. به عنوان مثال چنانچه پرورش دهنده گاو شیری جزء مشاغل احصاء شده از فرم‌های ۱ الی ۶ باشد در ستون اول آورده می شود. چنانچه حرفه مورد نظر نیازمند به آموزش برای ایجاد شغل جدید باشد؛ در ستون «پیش بینی افراد نیازمند به آموزش برای ایجاد شغل» و اگر نیازمند ارتقاء مهارت باشد در ستون «پیش بینی افراد نیازمند ارتقاء شغل» علامت زده شود. * این فرم توسط دهیار محترم روستا/رئیس کانون عشایری تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی

امضاء

فرم شماره ۸ جمع‌بندی مشاغل و حرفه‌های مورد نیاز دهستان

استان:		شهرستان:		بخش:		دهستان:	
ردیف	عناوین مشاغل نیازمند آموزش	نیازمند به آموزش مهارتی برای ایجاد شغل جدید (بر اساس جنیست)		نیازمند به آموزش برای ارتقاء مهارت (بر اساس جنیست)			
		مرد	زن	مرد	زن		

* این فرم با توجه به مجموع فرم‌های شماره ۷ تکمیل شده روستاهای هر دهستان و توسط کارشناس آموزش روستایی تکمیل می‌گردد.

نام و نام خانوادگی

امضاء:

فرم شماره ۹. فهرست پروژه‌ها و برنامه‌های اشتغالزای و دارای موافقت‌نامه شهرستان... .

ردیف	نام پروژه	نام دستگاه/نهاد کارفرما یا بهره بردار

- در این فرم کلیه پروژه‌های ملی / استانی شهرستان لحاظ گردد.
- این فرم توسط هریک از اعضای کمیته تخصصی نیازسنجی تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی

امضاء:

فرم شماره ۱۰. خلاصه وضعیت فهرست پروژه‌ها و برنامه‌های اشتغالزای و دارای موافقت‌نامه شهرستان... .

نام دستگاه/نهاد کارفرما یا بهره بردار	نام پروژه	ردیف

- در این فرم کلیه پروژه‌های ملی / استانی شهرستان لحاظ گردد.
- این فرم توسط کارشناس آموزش روستایی تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی

امضاء:

فرم شماره ۱۱: اولویت بندی مشاغل و مهارت‌های مورد نیاز و ساماندهی در قالب گروه‌های آموزشی/شغلی

استان:	شهرستان:	بخش:	دهستان:
ردیف	عناوین مشاغل نیازمند آموزش	اولویت مشاغل نیازمند آموزش	عنوان گروه آموزشی شغلی متناظر

باتوجه به جدول فوق مهمترین گروه‌های آموزشی/شغلی مورد نیاز دهستان شامل ۱-.....؛ ۲-.....؛ ۳-.....؛ ۴-.....؛ ۵-..... می باشد.

*این فرم در نشست مشترک با توجه به فرم شماره ۸ و ۱۰ و توسط اعضای کمیته اجرایی تخصصی تکمیل می گردد.

نام و نام خانوادگی تنظیم کنندگان امضاء:

فرم شماره ۱۲: خلاصه نتایج نیازسنجی روستاها/ کانون عشایری هدف شهرستان

نام استان:	تعداد دهستان‌های شهرستان:			دهستان
نام شهرستان:	تعداد دهستان‌های نیازسنجی شده:			دهستان
تعداد جمعیت روستایی شهرستان:	نفر	تعداد روستاهای شهرستان:		روستا
تعداد افراد باسواد روستاهای نیازسنجی شده:	نفر	تعداد روستاهای نیازسنجی شده در شهرستان:		روستا
تعداد بیکاران روستاهای نیازسنجی شده:	نفر	تعداد جمعیت در روستاهای نیازسنجی شده:		نفر
وضعیت امکانات غالب روستاهای نیازسنجی شده:				
راه ☐ شبکه برق ☐ گاز رسانی ☐ خانه بهداشت ☐ آب بهداشتی ☐ مخابرات ☐				
تعداد مراکز آموزشی دایر در روستاهای نیازسنجی شده:				
پیش دبستانی: - دبستان: - متوسطه اول: - متوسطه دوم: - نهضت سواد آموزی:				
سایر مراکز آموزشی موجود در روستاهای نیازسنجی شده:				
عناوین عمده‌ترین محصول / کالا / خدمات روستاهای نیازسنجی شده شهرستان (بنا به اظهار نظر دهیاران)				
۱- بخش کشاورزی:				
۲- بخش صنعت				
۳- بخش خدمات:				
۴- بخش صنایع دستی (فرهنگ و هنر):				
وضعیت نیروهای شاغل مرتبط با عمده‌ترین محصول / کالا / خدمات روستاهای نیازسنجی شده شهرستان (بنا به اظهار نظر دهیاران)				
عنوان/خوشه	کشاورزی	صنعت	خدمات	فرهنگ و هنر صنایع دستی
کارگر ساده				
کارگر ماهر				
تکنسین				

فهرست عناوین گروههای آموزش شغلی مورد تقاضای روستاییان شهرستان بر اساس اولویت بندی نتایج حاصل از بررسی‌های کمیته تخصصی نیازسنجی شهرستان:

۹	۱
۱۰	۲
۱۱	۳
۱۲	۴
۱۳	۵
۱۴	۶
۱۵	۷
	۸

مدیرکل آموزش فنی و حرفه‌ای استان....

امضاء

فرماندار و رئیس کارگروه اشتغال و سرمایه‌گذاری شهرستان

امضاء

پیوست

الف) تعاریف

سازمان: سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور وابسته به وزارت کار و امور اجتماعی.

اداره کل: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان های تابعه سازمان.

مهارت: (Skill) عبارت از مجموعه اطلاعات نظری و توانایی های عملی لازم برای انجام یک حرفه معین یا بخشی از آن است. یعنی رسیدن به حد شایستگی در هر کار و وظیفه، به بیانی دیگر مهارت یعنی توانایی فرد به منظور این که معلومات اش را به طور موثر به کار برد. مهارتها ممکن است دستی (انجام شونده با دست) یا ذهنی باشد.

گروه آموزشی / شغلی: به مجموعه ای از حرفه های آموزشی و شغلی هم خانواده اطلاق می شود.

حرفه آموزشی: به دوره های آموزش فنی و حرفه ای که بر اساس استانداردهای شغل اجرا می شود

استاندارد شغلی: مجموعه ای از وظایف اصلی شغل و مسئولیت های مرتبط با آن که شاغل باید از عهده انجام آنها بر آید.

آموزشگاه آزاد فنی و حرفه ای: آموزشگاه فنی و حرفه ای یا از موضوع ماده ۱۱۱ قانون کار که به منظور آموزش مهارت (پایه - پیشرفته - ارتقاء مهارت) بهره رها می مختلف (حضور، تلفیقی، الکترونیکی)

مطابق استاندارد های مهارت آموزش شیمی صوب سازمانو یا سایر برنامه ها یا آموزش بسیار عایت این دستورالعمل تا سیستم می شوند.

استاندارد آموزشی: (Training Standard) مجموعه ای از اطلاعات نظری و کارهای عملی به هم پیوسته و مرتبط در سطح عمومی و تخصصی که با توجه به نیاز بازار کار و اهداف مورد نظر تهیه و تدوین می شود. یا مجموعه سر فصلهای درسی مربوط به آشنایی ها و توانایی های مهارتی، شرایط کارآموز از لحاظ جسمی، سنی، جنسی و تحصیلی، ساعات آموزش نظری و عملی، تجهیزات، ابزار و مواد مصرفی مورد نیاز، که برابر با هر رشته آموزشی این اطلاعات گردآوری و پس از درج کد تخصصی مربوطه آن تحت عنوان استاندارد آموزشی برای اجرا به مراکز و کارگاهها ابلاغ می شود.

کارگروه اشتغال استان / شهرستان: این کارگروه زیر نظر معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری بوده و از مهمترین وظیفه این کارگروه حفظ اشتغال و تولید، کاهش بیکاری موجود، بررسی طرح های زود بازده و... می باشد.

دستگاهها / نهادهای اجرایی همکار نیازسنجی: شامل دستگاهها و نهادهای اجرایی و دولتی موجود در شهرستان می باشد.

کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی: شامل نهادها و دستگاههای دولتی و خصوصی موجود در شهرستان می باشد.

شهرستان: شهرستان واحدی از تقسیمات کشوری است با محدوده جغرافیایی معین که از به هم پیوستن چند بخش همجوار که از نظر عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی واحد متناسب و همگنی را به وجود آورده اند

بخش: بخش واحدی است از تقسیمات کشوری که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوست چند دهستان همجوار مشتمل بر چندین مزرعه، مکان، روستا و احیاناً شهر که در آن عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی واحد همگنی را به وجود می‌آورد به نحوی که با در نظر گرفتن تناسب، وسعت، جمعیت، ارتباطات و دسترسی و سایر موقعیتها، نیل به اهداف و برنامه‌ریزیهای دولت در جهت احیاء امکانات طبیعی و استعدادهای اجتماعی و توسعه امور رفاهی و اقتصادی آن تسهیل گردد.

دهستان: دهستان کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای محدوده جغرافیایی معین بوده و از به هم پیوستن چند روستا، مکان، مزرعه همجوار تشکیل می‌شود که از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن بوده و امکان خدمات‌رسانی و برنامه‌ریزی در سیستم و شبکه واحدی را فراهم می‌نماید.

روستا: روستا واحد مبدا تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیستی (وضع طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) همگن بوده که باحوزه و قلمرو معین ثبتي یا عرفی مستقل که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا صد نفر اعم از متمرکز یا پراکنده در آنجا سکونت داشته باشند و اکثریت ساکنان دائمی آن به طور مستقیم یا غیر مستقیم به یکی از فعالیتهای کشاورزی، دامداری، باغداری به طور اعم و صنایع روستایی و صید و یا ترکیبی از این‌فعالیتها اشتغال داشته باشند و در عرف به عنوان ده، آبادی، دهکده یا قریه نامیده می‌شده است

عشایر: عشایر به جماعتی از مردم اطلاق میگردد که دارای سازمان اجتماعی مبتنی بر گروههای خویشاوندی بوده و افراد آن ضمن احساس تعلق به این سازمان، عموماً "جایگاه خویش را نیز در آن میدانند.

وجوه قابل ذکر برای عشایر عبارتند از:

الف - وابستگی ایلی، بدین معنی که فرد عشایر میدانند از چه ایل - طایفه - تیره و ... می‌باشد.

ب - داشتن قلمرو مشترک ایلی.

لازم به یادآوری است که کلمه عشایر دربرگیرنده دو مفهوم عشایر کوچنده و عشایر اسکان‌یافته نیز می‌باشد و هر یک از این دو مفهوم ویژگیهای خاص خود را دارند.

تعریف عشایر کوچنده:

به جماعتی از عشایر اطلاق میگردد که اساس معیشت آنان مبتنی بر دامداری سنتی بوده و به منظور تعلیف دام و تامین معاش بین ییلاق و قشلاق حرکت منظم فصلی داشته و غالباً از سیاه چادر، آلچیق و انواع سرپناه قابل حمل در تمام یا بخشی از سال استفاده می‌نمایند..

تعریف عشایر اسکان‌یافته:

به جماعتی از عشایر اطلاق میگردد که به دلایل مختلف از کوچ دست کشیده و در محلی سکنی گزیده‌اند.

ب) جدول گروه‌های آموزشی/شغلی

عناوین گروه‌های آموزشی در خوشه کشاورزی
پرورش قارچ
صیفی و سبزی
میوه کاری
تولید نهال و بذر
گل و گیاهان زینتی
طراحی واحداث فضای سبز
زراعت
گیاهان دارویی کشاورزی ارگانیک
آبیاری
عمران کشاورزی (قنات- آبهای زیر زمینی و...)
فن آوریهای نوین کشاورزی (نانو تکنولوژی- بیو تکنولوژی- سولار تکنولوژی (انرژی خورشیدی))
بسته بندی محصولات کشاورزی
صنایع تبدیلی کشاورزی
آشپزی و طبخ
نانوایی
لبنیات و فرآورده‌های تخمیری
پرورش دام** (سبک و سنگین)
نوغان داری
پرورش انواع طیور
پرورش زنبور عسل
ذبح و سلاخی
پرورش حشرات مفید
پرورش آبزیان
صیادی و ماهیگیری
دامپزشکی (مستول فنی- بهداشتی- بازرسی و غیره...)
پرورش سایر جانوران
ماشین آلات زراعی و باغی
ماشین آلات دامپروری
ماشین آلات فرآوری محصولات کشاورزی
آبخیزداری
جنگلداری
مرتع داری
امور بیابان
محیط زیست
خدمات کشاورزی (بازاریابی و...)
سایر گروه‌های کشاورزی

عناوین گروه‌های آموزشی در خوشه خدمات

امور مالی و بازرگانی
امور اداری
بهداشت و ایمنی
تکنولوژی فرهنگی
خدمات آموزشی
طراحی و دوخت
فن آوری اطلاعات
مراقبت و زیبایی
هتلداری
گردشگری
سایر گروه‌های خدمات

عناوین گروه‌های آموزشی در خوشه صنعت

اتومکانیک
الکترونیک
برق
بهینه سازی مصرف انرژی
تاسیسات
جوشکاری و بازرسی جوش
حمل و نقل
سرامیک
صنایع دریایی
صنایع شیمیایی
صنایع فلزی
صنایع نساجی
صنایع چاپ
صنایع چوب
صنایع چرم
عمران
متالوژی
مخابرات
مدیریت صنایع
معدن
مکانیک کنترل ابزار دقیق
سایر گروه‌های صنعت

عناوین گروه‌های آموزشی در خوشه فرهنگ و هنر - صنایع دستی

نساجی سنتی
بافته‌های داری و غیر داری
پوشاک سنتی
چاپهای سنتی
سفال؛ سرامیک و کاشی سنتی
صنایع دستی چرمی
هنرهای دستی وابسته به معماری
صنایع دستی فلزی
صنایع دستی چوبی و حصیری
صنایع دستی دریایی
صنایع دستی سنگی
صنایع دستی مستظرفه
صنایع دستی (بافت)
صنایع دستی (دوخت‌های سنتی)
صنایع دستی (چوب - فلز - سفال)
صنایع دستی (طلا و جواهر سازی) []
رودوزیهای سنتی
آبگینه
پیشه‌های سنتی وابسته به صنایع دستی
هنرهای تجسمی
هنرهای تزئینی
هنرهای نمایشی
سایر گروه‌های صنایع دستی و فرهنگ و هنر

*به عنوان مثال در گروه پرورش دام حرفه‌های زیر وجود دارد:

۱. پرورش دهنده گاو گوشتی
۲. پرورش دهنده گاو شیری
۳. پرورش دهنده شتر
۴. پرورش دهنده گوسفند
۵. آنالیز اسپرم دام
۶. اسپرم گیری و عمل تلقیح
۷. بکارگیری جنبه‌های بهداشتی در پرورش گاو
۸. بهداشت جایگاه دام
۹. تکنسین انتقال جنین در گاو
۱۰. تکنسین بازرسی گوشت
۱۱. جیره نویسی دام
۱۲. سرپرست کشتارگاه
۱۳. سلاخ گاو
۱۴. طراحی و آماده سازی واحدهای مکانیزه دامپروری

۱۵. فن ورز تلقیح مصنوعی
۱۶. کارگر امور تغذیه و ثبت مشخصات در گاوداری
۱۷. کارگر فنی سم چینی
۱۸. کارگر فنی گاوداری صنعتی (شیری، گوشتی)
۱۹. کارگر ماهر شیردوش در دامداری و...
۲۰. کارور نرم افزار جامع مدیریت مطب و کلینیک دامپزشکی
۲۱. مدیر واحد پرورش گاو شیری
۲۲. مدیریت تغذیه و بهداشت جایگاه پرورش گوسفند
۲۳. واکسیناتور دام
۲۴. سایر

فهرست اعضای کمیته اجرایی تخصصی نیازسنجی

- معاون آموزشی اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان
- رییس اداره آموزش فنی و حرفه‌ای استان
- رئیس مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان
- کارشناس آموزش روستایی اداره کل فنی و حرفه‌ای استان
- بخشدار
- دهیار
- نماینده راه و شهرسازی شهرستان
- نماینده بنیاد مسکن شهرستان
- نماینده اشتغال اداره تعاون کار تعاون و رفاه شهرستان
- نماینده سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری شهرستان
- نماینده اداره آموزش و پرورش شهرستان
- نماینده اداره تعاون روستایی شهرستان
- نماینده اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان
- نماینده اداره آب و فاضلاب شهرستان
- نماینده اداره برق شهرستان
- مسئول بسیج سازندگی ناحیه مقاومت شهرستان
- نماینده اداره صنعت معدن و تجارت شهرستان
- نماینده شعبه کمیته امداد امام خمینی (ره) شهرستان
- نماینده جهاد کشاورزی شهرستان
- نماینده اداره امور عشایر شهرستان
- نماینده اتحادیه‌ها و انجمن‌های صنفی
- نمایندگان سایر سازمان‌ها و نهادها و...